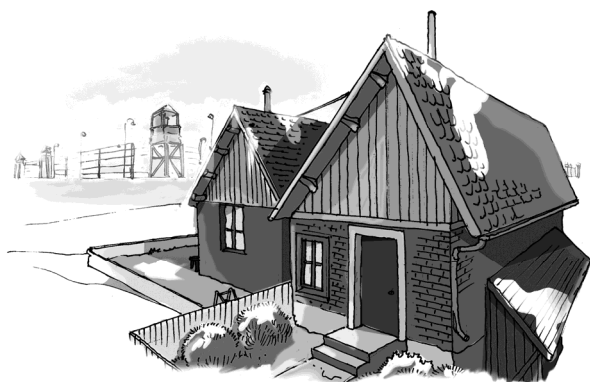

ב"ה

זלמן רודמן

אבודה

עלילת מתח מרגשת לבני הנעורים

מבוסס על סיפור אמיתי

© כל הזכויות שמורות למחבר
אין להעתיק, לצלם, להקליט, לאחסן במאגרי מידע, להמחזיז
ולתרגם ספר זה או חלקים מתוכו, בלי הסכמה בכתב מהמחבר.

מסת"ב 978-965-92580-3-1 ISBN

איור הכריכה: ג'קי ירחי

עיצוב ועימוד: אב"י פרלשטיין

טל' המחבר: 03-9606529

הפצה ראשית: חיש, טל' 03-9600770

כסלו ה'תשע"ח

פתח דבר

סיפורו של עִמְנו מורכב מאורות ומצללים. בצד המואר נמצאת היסטוריה ארוכה ומפוארת של דְבָקוֹת עִזָּה וגְלוּיָה בַּה', של עִמְל תּוֹרָה ושל קִיּוֹם מִצְוֹת חֵם ונִלְהָב. שִׁרְשֵׁר דּוֹרוֹת שֶׁל אֲבוֹת וְאִימָהוֹת אֲשֶׁר זָכוּ לְהֵעִבִיר אֶת לִפְיֵד הַמּוֹרֶשֶׁת הַיְהוּדִית לִילְדֵיהֶם וְעַל יָדָם גַּם לְצִאֲצֵאִים הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם.

בְּצֵד הַמוֹצֵלֵל, לְעוֹמֵת זֹאת, נִמְצָאִים מִלִּיּוֹנִים רַבִּים שֶׁל יְהוּדִים שֶׁהוֹכַחְדוּ פִּיזִית, בְּגְלוּיּוֹת הַשּׁוֹנוֹת, כְּמוֹ גַּם כְּאֵלֶּה שֶׁנִּסְיָבוֹת הַזְּמַן וְהַמְּקוֹם גִּזְרוּ עֲלֵיהֶם הַתְּכוּלְלוֹת וְאֲבִדוֹן רוּחַנִי. תִּינוּקוֹת שֶׁנִּשְׁכּוּ לְבֵיִן הַגּוֹיִים, שֶׁהִקְשֵׁר הַגְּלוּיָה בֵּינָם וּבֵיִן יְהוּדוֹתָם, נוֹתֵק.

אֲבוּדָה הוּא סִיפּוּרָה שֶׁל מְנוּחָה'לָה, בְּתָם שֶׁל ר' יִצְחָק דּוּד וְשׁוֹשְׁנָה קִצְנֵלְכוּגָן, אֲשֶׁר בִּהְיוֹתָה כְּבַת חוֹדְשִׁיִּים בְּלִבְד נַחֲטָפָה מִחִיק מִשְׁפַּחְתָּה בְּמַחְנֵה עֲבוּדָה בְּסִיבִיר הַרְחוּקָה וְהַקְּפוּאָה (תּוֹךְ כְּדֵי מִלְחַמַת הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה). הִיעֲלָמוֹתָה מְכָה בִּיגוֹן עִמוּק אֶת אִמָּהּ וְאֶחָיָה שֶׁגַּם בְּלֹאוֹ הִכִּי נֹאֲלָצִים לְהִילָחֵם אֶת מִלְחַמַת הַהִשְׁרָדוֹת הַיּוֹם יוֹמֵית שֶׁלָּהֶם.

כַּחֲמִישִׁים שָׁנִים מֵאוּחַר יוֹתֵר, עִם נִפְלִית מִסָּךְ הַבְּרִזָּל שֶׁחֲצָץ בֵּיִן בְּרִית הַמוֹעֲצוֹת לְעוֹלָם כּוֹלוֹ, נִפְתַּחַת בְּפָנֵי בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה הַפְּזוּרִים עַל

פני כמה ארצות, הדרך לנסות לחפש את הדודה האבודה. מדובר במשימה כמעט בלתי אפשרית המזכירה חיפוש מחט בערימת שחת.

העלילה הראשית של הספר חובקת כמה עלילות משנה, וכולן יחד רוקמות סיפור יהודי מרגש, רב מתח ועתיר התרחשויות, המקנה לקוראיו ידע היסטורי חשוב ומנחיל להם קשת רחבה של ערכי יסוד דוגמת מסירות נפש, קירוב לבבות וערבות הדדית.

לתשומת לב: הספר אמנם נכתב "לבני הנעורים", אך גם מבוגרים מהם עשויים למצוא עצמם מרותקים לעלילתו, אם רק יתנו לעצמם הזדמנות להציץ בו ולהתחיל לקרוא בשורותיו...

זלמן רודרמן

תוכן העניינים

7	פרק ראשון: טלפון לא צפוי
13	פרק שני: סיפור כאוב
19	פרק שלישי: עננים שחורים
25	פרק רביעי: ס-י-ב-י-ר
31	פרק חמישי: איפה אבא
37	פרק שישי: במעמקי היער
43	פרק שביעי: ואיפה אימא!
49	פרק שמיני: שמחה ועצב
55	פרק תשיעי: עד שאימא תבוא
61	פרק עשירי: מוות בעריסה
67	פרק אחד עשר: תקווה וזדון
73	פרק שנים עשר: עם הפנים לאן?
79	פרק שלושה עשר: בחברת פושעים
85	פרק ארבעה עשר: שום כלום
91	פרק חמישה עשר: אסור להתייאש
97	פרק שישה עשר: מחט בערימת שחת
103	פרק שבעה עשר: חקירה צולבת
109	פרק שמונה עשר: לימונדה קרה במרפסת
115	פרק תשעה עשר: תדהמה

121	פרק עשרים: ירייה באוויר
127	פרק עשרים ואחד: הלוואי!
133	פרק עשרים ושניים: וידוי אישי
139	פרק עשרים ושלושה: שבת קסומה
145	פרק עשרים וארבעה: חדשות מפטרבורג
151	פרק עשרים וחמישה: בעקבות ההצלחה
157	פרק עשרים ושישה: גילוי מסעיר
163	פרק עשרים ושבעה: מצמצמים טווח
169	פרק עשרים ושמונה: פנים אל פנים
175	פרק עשרים ותשעה: תמונות מתוך שקית
181	פרק שלושים: האמת נחשפת
187	פרק שלושים ואחד: בכי מדבק
193	פרק שלושים ושניים: לא דומה
199	פרק שלושים ושלושה: פצעים נפתחים
205	פרק שלושים וארבעה: מתכוננים לבאות
211	פרק שלושים וחמישה: אגרוף בבטן
217	פרק שלושים ושישה: לא זרה
223	פרק שלושים ושבעה: שהחיינו
229	פרק שלושים ושמונה: להחזיר את הגלגל
235	פרק שלושים ותשעה: בת של מלך
241	פרק ארבעים: משלוש יבשות
247	פרק ארבעים ואחד: דמויות באפלה
253	פרק ארבעים ושניים: הפתעה מרגשת
259	פרק ארבעים ושלושה: בידי שמים

פרק ראשון

טלפון לא צפוי

זה היה עוד בוקר שגרתי בבית משפחת סלומון. מבעד לחלון שיחקה השמש מחבואים מאחורי קבוצות של עננים ששטו בשמים בשלווה מעוררת הדרת כבוד. מזג האוויר כבר לא היה קיצי אבל גם עוד לא חורפי. לשפרה התחשק מאוד לאחר קצת לעבודתה. להישאר עם עצמה ולשתות כוס קפה. רק היא לבד. בשקט.

רבע שעה קודם לכן המה הבית מקולות ילדיה המתארגנים ליציאה, מי לסמינר, מי לתיכון ומי לחיידר או לבית הספר. רק מוישה ואלי, שני

בניה הגדולים, לנים בישיבותיהם השוכנות מחוץ לירושלים ומגיעים הביתה אחת לכמה שבועות. עשרה ילדים בריאים ותוססים העניק להם הקב"ה, וכשהבית מתרוקן משתררת לה בבת אחת רגיעה מבורכת.

כמה דקות אחרי הילדים פנה לדרכו גם בעלה המשמש משגיח בישיבה קטנה בלב העיר, לא הרחק משכונת מאה שערים. "אני מאחר", פלט את צמד המילים הקבוע שלו לשעה זו של היום ונחפו לצאת, משליך אגב כך לחלל האוויר, "להתראות! שפרה".

לא מעט שנים היא עובדת כפקידת קבלה במכון לבריאות השן שברחוב המלך ג'ורג', והיא בהחלט אוהבת את מקום עבודתה. המכון – 'חיוך מלא' שמו – משתרע על פני קומה שלמה, רחבת ידיים, בבניין משרדים בן ארבע קומות. הקומה עצמה מעוצבת בחן, עם תאורה רכה ועם עציצים חיים בכל פינה, תחביבה האישי של איילת, מנהלת המכון. חלון גדול מאיר את עמדת הקבלה ובין לקוח ללקוח אפשר לנשנש משהו ולתצפת על המולת הרחוב למטה. כשהמקום מאויש בתפוסה מלאה, עובדות בו שתי פקידות קבלה וארבעה רופאי ורופאות שיניים.

לא רק את המקום אוהבת שפרה אלא גם את סוג עבודתה. היא לא מצליחה להבין את אלה ששואלים אותה, "איך אפשר לעבוד יום שלם מול אנשים, זה לא שוחק?". או "איך את מצליחה להתמודד עם כל סוגי הטיפוסים האפשריים". מבחינתה, זה החלק הכי נחמד והכי מעניין בעבודה. האנשים.

שפרה אוהבת לקשור שיחה עם בני אדם. לקרוא להם בעיניים איזה מן יום עובר עליהם ובכלל איך החיים שלהם נראים. היא שמחה לשאוב כוח מהעליזים וממאיִרי הפנים, ונהנית להרעיף נוחם ועידוד על העצובים והמודאגים. את זה היא כמוכן עושה בזהירות ובתבונה. בחילופי הדברים הקצרים איתם היא שוזרת מסרים מוסווים – או גלויים – של אמונה וביטחון בה'.

רק אתמול הייתה זו אסנת. אישה צעירה ותמירה שכלפי חוץ משדרת חוזקה ומצליחנות. יש לה תנועות חתוכות כאלה, של אחת שיודעת בדיוק מה היא עושה. אישה נעימת סבר שמרבה ללוות את דבריה במחוות אלגנטיות קטנות. אבל משהו בעיניה ובעיקולים הזעירים של קצות חיוכיה, גרם לשפרה לחשוד כי מאחורי החזות המרשימה והבוטחת מסתתרת לה אישה עצובה שמקיפה את עצמה בחומות הגנה ונזהרת לא להיחשף יתר על המידה.

בין סתימה להסרת אבנית ולייעוץ אורתודנטי, נרקמה ביניהן ידידות שקטה שהבשילה אט אט. ואתמול, כשהתיישרה אסנת על הכיסא מולה כדי לסכם טיפול ולשלם, נפרץ הסכר. אסנת הייתה המטופלת האחרונה לאותו יום והמקום היה ריק לגמרי. גם איטה עמיתתה של שפרה לדלפק הקבלה, הלכה כבר הביתה. כך התאפשר להן לנהל שיחה גלויה.

האישה הנמרצת והמתוקתקת הזאת, התברר, נושאת על כתפיה מסכת חיים לא פשוטה. כשהייתה בת ארבע עשרה התייתמה מאביה.

אמה התקשתה לפרנס בכבוד את עצמה ואת ילדיה והם נחשבו משפחה נזקקת. בהמשך הייתה אסנת האחרונה מבנות כיתתה להתחתן. וגם אחרי נישואיה לא ציפתה לה צלוחית דבש לליקוק. בקרוב היא ובעלה ישלימו שבע שנות נישואין ועדיין הם לא זכו בפרי בטן.

שפרה הקשיבה לה בלי להפריע. נתנה לה לפרוק מהלב. וכששתי דמעות סוררות גלשו במורד לחייה, הושיטה לה ממחטת טישיו. לאחר שהשתתקה, ליטפה שפרה ברוך את ידה ושיתפה אותה בעובדה שגם לה לקח קצת יותר מחמש שנים עד אשר זכתה להיות אימא; והנה... יש לה כבר 'מניין' צאצאים בלי עין הרע. היא הציגה עוד כמה דוגמאות מהסוג הזה ונסכה רוח חדשה של תקווה ביושבת מולה. כשיצאה משם אסנת - חצי שעה אחרי שעת הסגירה הרשמית של המכון - היא נראתה נינוחה, מאוששת וחדורת אופטימיות. סיפורים כאלה וכיוצא בהם, יש לה במכון כמעט כל יום.

ובכל זאת, הבוקר הזה התחשק לה להישאר עוד קצת בבית. אולי זה בגלל הספר הטוב שהחלה לקרוא אמש ושסחף אותה אל תוך עלילתו. ואולי מפני שגם לאימהות שאוהבות ילדים וסתם בני אדם, דרושים מפעם לפעם רגעים של שקט מוחלט כדי לעשות קצת סדר בראש ובנשמה.

אתמול בערב, קודם שעזבה את המכון, הציצה בלו"ז הטיפולים של

הבוקר וראתה שהוא דליל למדי. שני מטופלים לדוקטור ארו ומטופלת אחת נוספת לדוקטור בנימיני. העומס יתחיל רק אחרי עשר. "לא יקרה כלום אם אעביר כרטיס בעוד שעה", חשבה. "איטה תשתלט על העניינים ללא כל קושי".

הקומקום שהפעילה שתי דקות קודם לכן, שָׁרָק, והיא ניגשה לצקת את המים הרתוחים על כפית הקפה הגדושה ושלושת רבעי כפית הסוכר שבכוס. עושה לה נעים לראות את גרגרי הקפה והסוכר מתערבלים במים והופכים בתוך שניות לתמיסה. לאחר מכן הוסיפה חלב בדיוק בכמות שהיא אוהבת ופנתה לכורסה הפרחוניית בסלון.

על משענת יד ימין של הכורסה נח לו כבר הספר. קודם שפתחה אותו בעמוד שאת אוזנו קיפלה בליל אמש, בירכה "שהכול נהיה בדברו" באיטיות ובכוונה – וטעמה מהקפה. טעמו עָרַב לחיכה והיא עצמה את עיניה והתענגה על כל לגימה ולגימה. משב רוח קל הרעיד את מובייל קני הבמבוק המשתלשל מתקרת המרפסת הפתוחה של ביתה, והנקישות החלולות שהפיק הזכירו לה צלילים של טבע וחופש. היא פתחה בעמוד הנכון ורפרפה על המילים, מחפשת את הפסקה בה עצרה.

את השלווה שהחלה פושטת באבריה קטע צלצול הטלפון. "הנה לך", חלפה בראשה מחשבה רוטנת, "רצית קצת שְׁקָט...".

המחשבה הבאה כבר עסקה בניסיון לנחש את זהות המטלפן או

המטלפנת. שכנותיה, חברותיה וגיסותיה יודעות הלוא שבשעה הזאת היא כבר לא אמורה להימצא בבית ושאם בכל זאת רוצים לדבר איתה זה רק בשלוחה שלה במכון. אולי מדובר בעוד אחת מן ההתרמות הטלפוניות הבלתי פוסקות לאחרונה, עלתה במוחה האפשרות. ושמה – את הרעיון הזה היא הכי פחות אהבה – מזעיקים אותה מהמכון, כי בדיוק גם איטה לא יכולה הבוקר להגיע.

“שפרה?”, שאל קול נשי בלתי מוכר מעבר לקו.

פרק שני

סיפור כאוב

“כִּי־ן”, ענתה שפרה בטון הססני משהו, “מי זו?”.

“זה קצת משונה”, באה התשובה שלוותה בצחקוק נבוך. “נדמה לי שמעולם לא החלפנו בינינו מילה וזה למרות שיש לנו קרבה משפחתית ושאולי אפילו השתתפנו כמה פעמים באותן שמחות”.

שפרה הייתה סקרנית לדעת את זהות הדוברת ועוד יותר מכך להבין מה הביא את הקרובה המסתורית להעמיק בבוקר סתווי זה את הקשר המשפחתי איתה.

"קוראים לי עדינה. עדינה מרקוביץ'. אומר לך משהו?".

"אממ עכשיו כשאני חושבת, מצלצל לי מוכר. רגע... קשור בדרך כלשהי למשפחת לברטוב? לרחל לברטוב?".

"יפה! כל הכבוד!", הריעה הדוברת. "אני נכדה שלה. הבת של שרה אברמוביץ', שהיא למעשה...".

"בת דודה ראשונה של אימא שלי", השלימה שפרה את המשפט. "נכון מאוד".

"תראי מה מרחק גאוגרפי יכול לעשות", אמרה שפרה ואפשר היה לשמוע צליל אי נוחות בקולה. "הרי ברור שאם הסבתא והאימא שלך היו גרות בארץ ולא בלונדון, היינו מכירות זו את זו. בת דודה שנייה זה לא משהו כל כך רחוק...".

"מסכימה לגמרי וכמעט הוצאת לי את המילים מהפה".

"רגע", התעוררה שפרה, "ומאיפה את מתקשרת אליי כעת, גם מלונדון?".

"לא", ענתה בת הדודה השנייה. "אחרי החתונה נשארנו אמנם לגור כמה שנים שם, אבל אז עשינו עלייה והיום אנחנו בנתניה".

"יפה", פלטה שפרה והשתתקה, מזמינה בשתיקתה את שלב ההסברים לטלפון הלא צפוי הזה.

"את בטח שואלת את עצמך מה פתאום טלפנתי", אמרה

המרקוביצ'ית והרוויחה עוד כמה שניות כדי לסדר את מילותיה. "אז ככה... האמת היא שכבר תקופה אני רוצה לצלצל אלייך ופשוט דחיתי את זה כל פעם מסיבה אחרת. את יודעת... הילדים, העבודה; לא חסרות סיבות לדחות דברים שלא נראים דחופים ברמה בהולה".

"מכירה היטב מקרוב", מלמלה שפרה בהזדהות והציצה בשעונה, מבינה שחלום הספר והקפה יידחה לפעם אחרת.

"לענייננו", המשיכה עדינה ואווירת איחוד המשפחות החגיגית כמו פינתה את מקומה לענייניות ממוקדת. "סבתא שלי, רחל לבטרוב וסבתא שלך, שושנה קצלנבוגן..."

"קצלנבוגן", תיקנה אותה שפרה חרישית.

"כן", הודתה עדינה בטעותה, בלי להתנצל, "היו אחיות. לסבתא שלי עליה השלום יש רק בת אחת שזאת כמובן אימא שלי, שתהיה בריאה. אבל לסבתא ולסבא שלך, שאני כרגע לא זוכרת את שמור..."

"יצחק דוד", הזדרזה שפרה להשחיל את המידע לתוך דיבורה הצפוף של עדינה.

"לסבתא ולסבא שלך", חזרה עדינה לרצף דבריה, "היו כמה בנים ובנות. יש את אימא שלך, פייגה; יש גם את חוה, שאם אני לא טועה גם היא עדיין בחיים..."

"את לא טועה", אישרה שפרה ומפלס התהייה שלה עלה מרגע לרגע, "והיא מתגוררת בארצות הברית".

"אוקיי", המשיכה עדינה, "והיו עוד שתי אחיות, חיה וצ'רה, שנפטרו בצעירותן, ברעב הגדול של המלחמה. בנוסף יש את האח חצקל שגם אחרי המלחמה החליט להישאר ברוסיה ולהמשיך שם את חייו. מה קורה איתו אין לי מושג. גם אימא שלי לא ידעה לומר לי בוודאות אם הוא חי או...".

"חי, חי", מיהרה שפרה לקטוע את המשפט. "הדוד חצקל גר באחד מפרברי מוסקבה ולפני שנה וחצי בערך הוא אפילו ביקר בארץ".

"מה את אומרת! איזה יופי!", קפצה עדינה לדבריה. "חי, זה טוב".
 "בהחלט", פלטה שפרה וניסתה להבין את פשר ההתלהבות של בת שיחה. "האמת היא גם שהוא לא כל כך זקן", הוסיפה. "לדעתי הוא אמור להיות היום בסביבות שישים ושתיים שישים ושלוש, לא יותר".

עדינה לא הייתה פנויה להקשבה. "והיה את לייזר ששרד מן המלחמה והרעב, אבל שנה לאחר מכן חלה באיזו מחלה שבאותם ימים הייתה חשוכת מרפא והוא נפטר כבחור", השלימה את הסקירה המשפחתית הקצרה.

שתיקה קצרה השתררה משני עברי הקו ושפרה התקשתה להתאפק. "אני חייבת להגיד לך שבשביל בת דודה שנייה, הבקאות שלך בענייני משפחולוגיה די מרשימה", אמרה, מנסה לזרוז הליכים ולקדם את השיחה אל פתרון החידה שניקרה במוחה – אז מה בעצם היא רוצה!

"כן, הא?!", הגיבה הנתנייתית בטון תלוש משהו. "האמת היא שאני

דווקא לא טובה בענייני משפחולוגיה", הפתיעה. "אני פשוט מדברת איתך עם דף כתוב. כל השמות מופיעים לי כאן מול העיניים, בצורה של אילן משפחתי. ישבתי על זה עם אימא שלי".

שפרה המהמה משהו בעוד עדינה התחילה לסכם. "אז לכמה הגענו?", שאלה ומייד גם ענתה, "שני אחים וארבע אחיות".

"נכון מאוד", אישרה שפרה. "הם היו שישה ילדים וכעת נותרו מהם שלושה".

"הו", קראה המטלפנת, "בדיוק בשביל הנקודה הזאת התקשרתי אלייך...".

שפרה האזינה לה בציפייה.

"כי מסתבר", אמרה, "שהם לא היו שישה אחים אלא שבעה. הייתה להם עוד אחות אחת. קטנה. הכי קטנה בבית. וקיים אפילו סיכוי טוב מאוד שהאחות הזאת חיה לה היכן שהוא".

"לאימא שלי יש אחות אחת נוספת?! ואת גם אומרת שהיא כנראה בחיים?!", לא הייתה שפרה ערוכה לפצצה שהטילה בת הדודה השנייה בשיחתם הראשונה אי פעם זו עם זו. "ואת רוצה להגיד לי שאימא שלי כלל לא יודעת על האחות הזו?! לא יכול להיות. פשוט לא יכול ל...". שפרה קטעה את חזרתה הנרגשת על שלוש המילים האחרונות וחשה אמפתיה מעבר לקו.

"תראי", אמרה עדינה בנימת הזדהות. "אני מדברת איתך על

עובדה, לא על השערה". היא שתקה שנייה בטרם הציעה הסבר מקורי למצב. "את אומרת שלא יכול להיות שאימא שלך לא יודעת. אני בהחלט נוטה להסכים איתך בנקודה הזאת. אבל אולי... אולי היא כן יודעת ורק לא סיפרה לך על זה? יכול להיות?".

"לא לי ולא לאף אחד מהאחים שלי?!", התקוממה שפרה.

"אותי זה דווקא לא מפתיע", הגיבה עדינה בטון נינוח ומפייס,

"מפני שמדובר בסיפור כאוב במיוחד".